

NIET -
ONTVANKELIJK

ONGEGROND/
AFGEWEZEN

Bedrijfsarts in opleiding miskent belang van juist titelgebruik

Wat de aangeklaagde dokter betrof, moest de discussie niet gaan over of hij zich onterecht als bedrijfsarts uitgaf, maar over of hij kwalitatief goede zorg had geleverd. Van dat laatste was hij overtuigd: hij had immers jaren ervaring, hij was in het verleden wel geregistreerd geweest als bedrijfsarts, en had nooit voor de tuchtrechter moeten verschijnen.

Maar toen hij de klagende vrouw begeleidde, was hij basisarts. Mogelijk in

opleiding tot bedrijfsarts, maar hij had geen supervisor. Opleidings- en herregistratieregels hebben artsen niet voor niets opgesteld: die staan ergens voor. Je kunt jezelf wel bekwaam vinden, en dat misschien zelfs zijn, maar zolang dat niet gecontroleerd en vastgelegd is door anderen – en dat is wat er bij registratie gebeurt – ben je niet bevoegd. Natuurlijk gaat het niet om die titel op zich, maar om goed zorgen voor je patiënt, maar ook daar viel in dit geval

wel iets op af te dingen: hij gaf te veel medische informatie door aan de werkgever. En helder zijn over je functie hoort ook bij goede zorg leveren. Het doel van registratie en titelbescherming is immers bescherming van de patiënt. Hij krijgt een berisping.

Sophie Broersen, arts/journalist
mr. Anneloes Rube, adviseur gezondheidsrecht

Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg te Amsterdam d.d. 10 mei 2019

(ingekort door redactie Medisch Contact)

Beslissing naar aanleiding van de op 20 juni 2018 binnengekomen klacht van A, wonende te B, klagster, gemachtigde C, tegen D, arts, thans werkzaam te E, verweerder.

01

De procedure

(...)

02

De feiten

2.1 Verweerder is BIG-geregistreerd (basis)arts en heeft werkzaamheden verricht voor F.

2.2 De werkgever van klagster maakt gebruik van de diensten van F. Verweerder heeft in dat verband gedurende enige tijd verzuimbegeleiding van klagster verricht.

2.3 In een 'Werknemerinformatiekaart' inzake klagster staat op datum '4 september 2017' een spreekuurrapportage op naam van verweerder weergegeven met daarbij een verslag van voortgang re-integratie per 25 september 2017.

2.4 Klagster heeft op 2 november 2017, 22 november 2017 en 31 januari 2018 aan haar gerichte, ongetekende brieven ontvangen, met steeds daarin weergegeven:

- onderwerp 'Consultrapportage',
- de zin 'Op basis van ons gesprek van (datum, college) adviseer ik u en uw werkgever: (...)', - verslag van voortgang re-integratie, en
- onderaan voorgedrukt: 'D bedrijfsarts'.

2.5 In voornoemde brief van 2 november 2017 staat ook vermeld over klagster:

'Bekend met psychische stoornis'.

03

De klacht en het standpunt van klagster

De klacht bestaat, zakelijk weergegeven, uit de volgende onderdelen:

1. Verweerder heeft
 - a. re-integratiewerkzaamheden verricht met betrekking tot klagster en (...) welke handelingen door de wet zijn voorbehouden aan een bedrijfsarts, terwijl verweerder basisarts zonder specialisme was, volgens eigen zeggen in opleiding tot bedrijfsarts, en niet is gebleken van supervisie door een bedrijfsarts;
2. Verweerder heeft zich ten onrechte jegens klagster voorgedaan als bedrijfsarts, onder meer in brieven aan klagster;
3. Verweerder heeft zijn beroepsgeheim geschonden door

GEGROND

Gegrond, geen maatregel
Waarschuwing
Berisping
Boete

[Voorwaardelijke] schorsing
inschrijving register
Gedeeltelijke ontzegging
Doorhaling inschrijving register

a. een brief naar de werkgever van klaagster te sturen, waarin hij vermeldt dat klaagster bekend is met een psychische stoornis, (...).

04

Het standpunt van verweerder

Verweerder heeft de klacht en de daaraan ten grondslag gelegde stellingen bestreden. Voor zover nodig wordt daarop hieronder ingegaan.

05

De beoordeling

Klachtonderdelen 1 en 2

(...)

5.1.1 In artikel 17 lid 1 van de Wet BIG is bepaald dat het recht om een specialistentitel te voeren voorbehouden is aan degenen die zijn ingeschreven in het desbetreffende specialistenregister. In artikel 17 lid 2 Wet BIG is bepaald dat het degene aan wie het recht tot het voeren van een krachtens de Wet BIG erkende specialistentitel niet toekomt, verboden is deze titel of een daarop gelijkende benaming te voeren.

De aanduiding 'bedrijfsarts' is zo'n specialisme. Artsen die niet als zodanig geregistreerd zijn, mogen zich dus slechts (arbo)arts noemen. Wel mogen deze artsen handelingen verrichten op het terrein van de bedrijfsarts, mits die handelingen onder supervisie van een geregistreerd bedrijfsarts plaatsvinden (vgl. NVAB Professioneel statuut van de bedrijfsarts, 2003).

Daarbij dient de delegatie van taken door de bedrijfsarts te voldoen aan een aantal randvoorwaarden, waaronder de voorwaarde dat de werknemer in begrijpelijke termen ingelicht dient te worden over het delegeren van elementen van de begeleiding, de eindverantwoordelijkheid van de bedrijfsarts en de mogelijkheid tot consultering van een bedrijfsarts. Het verdient de voorkeur deze kennisgeving schriftelijk te doen. De gedelegeerde zorgt ervoor dat aan de werknemer duidelijk is dat sprake is van delegatie (vgl. NVAB Verenigingsstandpunt inzake de delegatie van taken door bedrijfsartsen in het kader van de sociaal-medische begeleiding; in casu versie 2004).

5.1.2 Voor zover verweerder moet worden aangemerkt als arts in opleiding tot bedrijfsarts (hierna te noemen 'arts in opleiding'), zoals hij stelt, geldt dat het een supervisor is toegestaan handelingen over te laten aan een arts in opleiding. Bij de beoordeling van de vraag welke handelingen in welke fase van de opleiding overgelaten kunnen worden aan een arts in opleiding om verricht te worden onder het toezien van de supervisor, dan wel met de supervisor als achterwacht op afroep beschikbaar, moet een door-

slaggevende rol worden toegekend aan de inschatting die de supervisor mag hebben van de ervaring en vaardigheid van de arts in opleiding. De supervisor kan slechts opdracht geven tot het zelfstandig verrichten van een handeling in de zin van de Wet BIG, indien hij redelijkerwijs mag aannemen dat de arts in opleiding bevoegd en bekwaam is tot het verrichten van die handeling, de supervisor indien nodig aanwijzingen kan geven en zijn toezicht en eventuele tussenkomst verzekerd zijn. Naarmate er meer aan de arts in opleiding kan worden toevertrouwd, wordt – gaandeweg – de tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid gedeeld tussen supervisor en arts in opleiding. Aan het eind van de opleiding zal deze verantwoordelijkheid vrijwel geheel op de schouders van de arts in opleiding komen te rusten.

5.2 Klachtonderdeel 1-a

Zoals ter zitting is besproken, heeft verweerder – blijkens de vastlegging daarvan – in ieder geval op 4 en/of 25 september 2017, 2 en 22 november 2017 en 31 januari 2018 begeleidingsactiviteiten verricht in het kader van de verzuimbegeleiding van klaagster. Vaststaat dat verweerder geen BIG-geregistreerd bedrijfsarts was in die periode. Wel was verweerder geregistreerd als bedrijfsarts van 5 april 2012 tot 29 juni 2014. Verweerder heeft tijdens het vooronderzoek en op de zitting meegedeeld dat hij sinds december 2016 via het SGBO (vervolgopleiding tot bedrijfsarts) te G bezig is met een onderwijs traject op maat voor zijnstromers teneinde geherregistreerd te worden als bedrijfsarts, dat hij per 4 september 2017 is begonnen met een praktijktraject en hij in dat verband gedurende enige tijd de verzuimbegeleiding van klaagster ter hand heeft genomen. Tijdens dit praktijktraject werd hij begeleid door een praktijkbegeleidster op afstand, met wie hij één keer per maand overleg voerde maar die niet verantwoordelijk was voor zijn handelen, en genoot hij – gegeven zijn langdurige ervaring als bedrijfsarts in het verleden – een ruime mate van zelfstandigheid bij de verzuimbegeleiding van werknemers, aldus verweerder. De hem ter zitting gestelde vraag of hij op de werkvloer een supervisor zijnde een geregistreerd bedrijfsarts had, die verantwoordelijk was voor zijn handelen, heeft verweerder niet bevestigend beantwoord. Evenmin heeft hij enige feitelijke onderbouwing door middel van schriftelijke documentatie overgelegd over het door hem gestelde opleidingstraject en de invulling daarvan ten tijde van en ten aanzien van de verzuimbegeleiding van klaagster. Het college houdt het er dan ook voor dat verweerder in zijn hoedanigheid van (basis)arts – zoals door hem gesteld, in opleiding tot bedrijfsarts – zijn verzuimbegeleidingsactiviteiten met betrekking tot klaagster heeft verricht zonder supervisie daarop door een bedrijfsarts. (...) Klachtonderdeel 1-a is dus gegrond. (...)

5.4 Klachtonderdeel 2

Uit het voorgaande volgt dat verweerder ten tijde van de verzuimbegeleiding van klaagster niet bevoegd was de specialistentitel van bedrijfsarts te voeren. Niettemin staat onder aan de in 2.4 genoemde consultverslagen op naam van verweerder vermeld dat hij 'bedrijfsarts' is.

Verweerder heeft tijdens het vooronderzoek gezegd dat hij alleen de tekst formuleerde en dat de ondertekening afkomstig was van de F, dat hij daarbij niet betrokken was en dat de omstandigheid dat F hem in hun correspondentie aanduidt als bedrijfsarts dan dus de verantwoordelijkheid is van de F.

Het college volgt verweerder niet in dit verweer. Een en ander ontstaat verweerder immers niet van zijn eigen verantwoordelijkheid voor de juiste aanduiding van zijn titel in rapportages die hij inhoudelijk opstelt en die op zijn naam uitgaan. De organisatie die de opdrachtgever is van de (bedrijfs)arts, dient weliswaar zorg te dragen voor een juiste vermelding van de titel in automatisch gegenereerde formats voor rapportages en andere schriftelijke bescheiden, maar de (bedrijfs)arts is en blijft zelf verantwoordelijk voor een juiste vermelding van de titel en dient zich ervan te vergewissen dat zijn/haar rol en positie voor cliënten duidelijk zijn. Daar komt bij dat verweerder ter zitting heeft erkend dat hij klaagster niet heeft ingelicht over het feit dat hij geen bedrijfsarts was maar basisarts (in opleiding tot bedrijfsarts), noch over het bestaan en de wijze van begeleiding en toezicht op zijn medisch handelen. Verweerder was hiertoe echter, gegeven voormeld toetsingskader, wel gehouden. Verweerder heeft derhalve, gezien de werkzaamheden die hij verrichtte, ten onrechte de indruk gewekt bij klaagster dat hij bedrijfsarts was en daarmee zelfstandig bevoegd werknemers te begeleiden bij re-integratie en verzuim. Dit laatste is onzorgvuldig, nu verweerder niet zelfstandig bevoegd was en het college ook niet heeft kunnen vaststellen dat verweerder onder supervisie van een bedrijfsarts werkte, zoals verplicht is. Dit alles maakt dat ook het tweede klachtonderdeel gegrond is.

Klachtonderdeel 3

5.5 Het college stelt bij de boordeling van klachtonderdeel 3 het volgende voorop. De bedrijfsarts heeft een vertrouwensband met de werknemer en is ten aanzien van de informatieverstrekking aan de werkgever ingevolge artikel 7:457 BW in verbinding met artikel 7:464 BW gebonden aan een beperkt beroepsgeheim. Dat impliceert dat hij (zonder de toestemming van de patiënt/werknemer) alleen die gegevens mag verstrekken die de werkgever daadwerkelijk nodig heeft om te bepalen of de werknemer recht heeft op loondoorbetaling, en informatie in het kader van verzuimbegeleiding en re-integratie van de patiënt/werknemer. De bedrijfsarts moet de patiënt/werknemer vooraf informeren over deze informatieverstrekking. Alleen met uitdrukkelijke toestemming van de werknemer kan de bedrijfsarts (aanvullende) informatie aan de werkgever verstrekken. Uiteraard is het aan de werknemer zelf óf en welke (medische) informatie hij aan de werkgever of leidinggevende wenst te geven.

De Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde

(NVAB) heeft in 2011 in samenwerking met Boaborea (brancheorganisatie voor re-integratiebedrijven) de leidraad 'Bedrijfsarts en privacy' tot stand gebracht, waarin duidelijkheid wordt geschapen over hoe die geheimhoudingsplicht zich verhoudt tot de verplichtingen van de bedrijfsarts uit bijvoorbeeld de Wet verbetering poortwachter. Ook in deze leidraad is vooropgesteld dat een uitzondering op de geheimhoudingsplicht alleen geldt voor gegevens die onder het zogenaamde noodzakelijkheidscriterium vallen. Dat betekent dat alleen gegevens die de werkgever nodig heeft in het kader van de vaststelling van de (loondoor)betalingsverplichting en de verzuimbegeleiding en re-integratie mogen worden verstrekt. De leidraad schrijft voorts voor dat werknemers altijd worden geïnformeerd over nut, noodzaak en inhoud van de terugkoppeling en dat alles in het werk wordt gesteld om toestemming van de werknemer te krijgen.

5.6 *Klachtonderdeel 3-a*

Het college is van oordeel dat de informatie 'Bekend met psychische stoornis' geen gegeven is dat de werkgever van klaagster nodig had in het kader van de vaststelling van de (loondoor)betalingsverplichting en re-integratie. Verweerder heeft tijdens het vooronderzoek gesteld, met verwijzing naar het MAOC (Medisch arbeidsongeschiktheids criterium) 2001, dat hij deze informatie wel moest noemen aangezien er bij een ziekte zonder stoornis, beperking in de mogelijkheden of belemmering, er geen reden is voor loonbetaling, en dat dit losstaat van enige medische informatie. Het college acht dit standpunt niet juist. Verweerder had kunnen en moeten volstaan met het aangeven van de door hem getypeerde beperkingen ten gevolge van de door hem vastgestelde psychische stoornis. Het (tevens) vermelden van de gestelde psychische stoornis als zodanig voldoet niet aan het noodzakelijkheids criterium. Dat klaagster hiervoor toestemming zou hebben gegeven, is niet gesteld noch gebleken. Dit betekent dat verweerder door deze informatie door te geven aan de werkgever, het medisch beroepsgeheim jegens klaagster heeft geschonden. Klachtonderdeel 3-a is gegrond. (...)

Conclusie/maatregel

5.8 De conclusie van het voorgaande is dat de klachtonderdelen 1-a, 2 en 3-a gegrond zijn. Verweerder heeft in zoverre gehandeld in strijd met de zorg die hij ingevolge artikel 47 lid 1 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg jegens klaagster had behoren te betrachten.

5.9 De oplegging van een berisping is daarvoor de passende maatregel. Redengevend daarvoor is het volgende. Verweerder heeft in zijn hoedanigheid van (basis)arts (in opleiding tot bedrijfsarts) ten onrechte werkzaamheden verricht ten behoeve van klaagster zonder dat gebleken is van supervisie door een bedrijfsarts, en zich jegens klaagster voorgedaan als bedrijfsarts. Bovendien heeft hij het medisch beroepsgeheim jegens klaagster geschonden door informatie over klaagster aan haar werkgever te sturen zonder dat zich een van de uitzonderingssituaties op dat beroepsgeheim

voordeed. Verweerder heeft daardoor op meerdere wijzen het vertrouwen dat klaagster mocht en moest hebben in hem als medisch beroepsbeoefenaar geschonden. Daar komt bij dat verweerder geen enkele erkenning – laat staan spijt – van dit falen heeft geuit. Integendeel, verweerder heeft ter zitting keer op keer benadrukt dat de discussie in de kern zou moeten gaan over de vraag of hij kwalitatief goede gezondheidszorg heeft geleverd aan klaagster, hetgeen hij – gezien zijn jarenlange ervaring als arts, tevens in het verleden als bedrijfsarts, zonder enige tuchtrechtelijke klacht – heeft gedaan. Voor klaagster maakte het dan ook in wezen niet uit of hij wel of niet formeel nog in opleiding was, aldus verweerder. Verweerder miskent hiermee evenwel de essentie van de tuchtrechtelijke verwijten die hem hier gemaakt worden, te weten het onterecht hanteren van een beschermde titelaanduiding en het schenden van zijn verantwoordelijkheid om zich te houden aan de hiervoor aan de orde gekomen normen binnen zijn beroepsgroep, die – juist temeer gezien verweerders staat van dienst – bij hem bekend mogen worden verondersteld. Verweerder lijkt ervan overtuigd te zijn dat voor hem, gezien zijn ervaring, deze regels niet gelden. Dit alles is voor het college aanleiding niet te volstaan met de lichtste maatregel, zijnde een waarschuwing, maar verweerder een berisping op te leggen.

5.10 Om redenen, aan het algemeen belang ontleend, in het bijzonder het belang van een professioneel debat over de onderhavige kwesties binnen de beroepsgroep, zal de beslissing zodra zij onherroepelijk is op na te melden wijze worden bekendgemaakt.

06

De beslissing

Het college

- verklaart klachtonderdeel 1-a gegrond;
- verklaart klachtonderdeel 2 gegrond;
- verklaart klachtonderdeel 3-a gegrond;
- legt aan verweerder de maatregel van berisping op;
- wijst de klacht voor het overige af; (...)

Aldus beslist door P.J. van Eekeren, voorzitter, I. Boekhout, C.A.W.M. Hertog, H. Donkers, leden-beroepsgenoten, M.P. Sombroek-van Doorm, lid-jurist, bijgestaan door S.S. van Gijn, secretaris, en in het openbaar uitgesproken op 10 mei 2019 door de voorzitter in aanwezigheid van de secretaris. ■

web

De volledige tekst van deze uitspraak staat op medischcontact.nl/tuchtrecht. Log in, bekijk deze en eerdere uitspraken en discussieer mee.

Voor meer uitspraken zie tuchtrecht.nl.

OPVALLENDE UITSPRAKEN

● Arts verwijt collega ongepaste uitlatingen

Klacht van een arts tegen een andere arts/apotheker. Beiden zijn als getuige deskundige opgetreden in dezelfde strafzaak. De arts wordt onder meer verweten dat hij hem in de strafzaak als 'psychiatrisch patiënt' heeft gediagnosticeerd zonder hem te kennen. Het regionaal tuchtcollege heeft de klacht afgewezen, onder meer omdat klagende en aangeklaagde arts zich in de strafzaak over en weer onnodig grievend over elkaar hebben uitgelaten. Het Centraal Tuchtcollege acht de uitlatingen ongepast en ongefundeerd. Waar de arts zich in medische kwalificaties heeft uitgelaten over de persoon van klager, is hij niet gebleven binnen de grenzen van een redelijk bekwame beroepsuitoefening. Het feit dat klager op zijn beurt zich in zijn rapportage ook meermalen onnodig grievend heeft uitgelaten over de arts, wordt meegewogen bij de op te leggen maatregel, maar maakt het oordeel niet anders. Het Centraal Tuchtcollege acht de klacht gegrond, maar acht geen verdere maatregel nodig.

CTG Den Haag, 13 augustus 2019

● Huisarts laat zich niet meezuigen in (v)echt-scheiding

Tussen klager en zijn ex-echtgenote is sprake van een (v)echt-scheiding. Klager verwijt de huisarts van de ex-echtgenote en kinderen onder meer dat zij de zorgen van klager over de moeder van de kinderen niet serieus heeft genomen en de kant van de moeder heeft gekozen, ten onrechte de moeder als eerste aanspreekpunt ziet wat betreft de kinderen en niet meewerkt aan overschrijving van de kinderen naar een andere huisarts. De huisarts heeft aangetoond dat zij wel degelijk de signalen van de vader serieus heeft genomen door deze met de moeder te bespreken. Zonder toestemming van moeder is het voor de huisarts niet mogelijk de kinderen aan een nieuwe huisarts over te dragen. Het college heeft niet de indruk gekregen de huisarts zich verschuilt achter wet- en regelgeving. Eerder dat de huisarts met veel geduld op een zorgvuldige en integere wijze heeft gehandeld en zich niet heeft laten meezuigen in deze (v)echt-scheiding. Het college verklaart de klacht ongegrond.

RTG Amsterdam, 20 augustus 2019

Elke week selecteren KNMG-juristen opvallende uitspraken in het gezondheidsrecht. Een volledig overzicht kunt u vinden op medischcontact.nl/recht. Tegen uitspraken van regionale tuchtcolleges kan tot zes weken na de uitspraak nog hoger beroep worden aangeketend.

